

Elke twee maanden verzorgt de VKCR een overzicht van de laatste ontwikkelingen op het gebied van kunst, cultuur en recht.

Suggesties, aanvullingen en opmerkingen zijn van harte welkom op het mailadres: nieuws.vkcr@gmail.com

INHOUD

1. Wet- en regelgeving
2. Kunsthandel
3. Criminaliteit
4. Musea
5. Restitutie
6. Uitingsvrijheid
7. Overig nieuws

Kalender / Events

7 maart

Debat Erfgoed en natie

Zullen de verkiezingen leiden tot een fundamentele herpositionering van het erfgoed tussen staat en natie of blijft alles ruwweg bij hetzelfde? [Lees meer](#)

17 & 18 maart

Conferentie 'Participatory Practices in Arts and Heritage'

Conferentie gericht op het onderzoeken van economische en juridische kaders tussen kunst, cultureel erfgoed en participatie van het publiek.

[Link naar conferentie + programma](#)

Winterlandschap met schaatsers, Hendrick Avercamp, ca.1608

Mededelingen

Boek *Treasures in Trusted Hands*

Half mei brengt Sidestone Press '*Treasures in Trusted Hands - Negotiating the Future of Colonial Cultural Objects*' uit. Het is een lichte aanpassing van het proefschrift van ons lid Jos van Beurden. Het boek behandelt de vraag hoe we in de 21ste eeuw kunnen omgaan met culturele en historische schatten die op dubieuze wijze in de koloniale periode naar Europa zijn gekomen.

Zie: <https://www.sidestone.com/books/treasures-in-trusted-hands>

Oproep voor papers conferentie 'Vandalism & Art'

Op 8 en 9 juni organiseert Stichting Restauratie Atelier Limburg (SRAL) een conferentie over vandalisme en kunst. Zij doen een oproep voor het insturen van papers over dit onderwerp. [Meer informatie vindt u hier >>](#)

1. Wet- en regelgeving

5 januari – 3 februari: Reacties Internetconsultatie Invoeringswet Omgevingswet

Van 5 januari t/m 3 februari is er een internetconsultatie over de Omgevingswet gehouden. Een korte update hieromtrent: Geonovum en KOOP ontwikkelen de standaarden voor omgevingsdocumenten. De Federatie Grote Monumentengemeenten (FGM) heeft een reactie (brief) gestuurd aan de minister op de concept Invoeringswet Omgevingswet. En een overzicht van de eerdere reacties op de consultatie van de wet is te vinden op omgevingsweb.nl.

Meer informatie op omgevingswetportaal.nl en aandeslagmetdeomgevingswet.nl
En hier vindt u de Omgevingswet in 'vogelvlucht'.

5 januari. Obama ondertekent wet voor culturele uitwisseling

Op 16 december ondertekende Obama de nieuwe wet Foreign Cultural Exchange Jurisdictional Immunity Clarification Act, die vreemde staten immuniteit, zowel van beslag als van jurisdictie, moet geven bij tijdelijke tentoonstellingen op Amerikaans grondgebied. Dit kan onder andere weer uitwisseling met Rusland teweeg brengen –wat al sinds 2011 niet meer is voorgekomen.
bron artnet

25 november 2016. Kamerbrief over het Volgrecht

Brief van minister Bussemaker naar aanleiding van een rapport over de geïnde volgrechtvergoedingen door Pictoright over de jaren 2011-2015:

Uit de cijfers kan het volgende worden geconcludeerd:

- Veruit het grootste deel van het volgrecht wordt geïnd bij veilinghuizen.
- Ongeveer 300 Nederlandse rechthebbenden ontvangen volgrechtvergoedingen.
- Rond de 60% van de door Pictoright verdeelde volgrechtvergoedingen gaat naar erfgenamen van kunstenaars.
- Het grootste deel van de door Pictoright gereparteerde volgrechtvergoedingen wordt geïnd in Nederland.

Het kabinet streeft ernaar de administratieve lasten bij implementatie van EU- wetgeving zoveel mogelijk te beperken. Daarom heeft Nederland ervoor gekozen het drempelbedrag vast te stellen op het maximumbedrag dat volgens de richtlijn is toegestaan, te weten € 3.000.”

De minister ziet geen aanleiding om de nationale regelgeving omtrent het volgrecht te herzien.

- Brief van minister Bussemaker (OCW) 25-11-2016 Kamerstukken II 2016/17, 29 838 nr 87
- Rapport Uitgekeerde volgrechtvergoedingen Pictoright 2011-2015
- Volgrechtrichtlijn

2. Kunsthandel

8 februari. Moet Sotheby's opgeslagen werken gedwongen verkopen?

Victoria Foyt heeft tegen Sotheby's een vordering ingesteld om deze ertoe te bewegen een twintigtal werken van impressionisten te veilen. Deze werken bevinden zich sinds 1994 in de opslag en behoren tot de nalatenschap van Simon Jaglom. Het betreft onder andere werk van Edgar Degas, Paul Gauguin, Pablo Picasso, and Vincent van Gogh. bron [artnet](#)

7 februari. Sotheby's klaagt kunsthandelaar Mark Weiss aan ivm valse Frans Hals

Naar aanleiding van de verkoop van een valse Frans Hals door Sotheby's klaagt laatstgenoemde nu kunsthandelaar Mark Weiss uit Londen aan voor betrokkenheid bij de vervalsing. Zie meer achtergrond op [artnet](#).

18 januari. Sotheby's weer vals schilderij verkocht

Sotheby's heeft voor de tweede keer in korte tijd een schilderij moeten terugnemen van de koper in verband met valsheid. Het betreft nu een werk dat vervaardigd zou zijn door Italiaanse kunstenaar Parmigianino, het paneel Heilige Hiëronymus. De vorige keer betrof het een valse Frans Hals. bron [de Volkskrant](#)

3. Criminaliteit

21 februari. Acht jaar gevangenisstraf voor 'Spider-Man-dief'

Hoofdverdachte Vjeran Tomic, alias de "Spider-Man", is veroordeeld tot acht jaar gevangenisstraf voor de diefstal van vijf werken van Picasso, Matisse, Modigliani, Braque en Fernand Léger. De werken zijn niet teruggevonden. Medeverdachte Yonathan Birn heeft bekend de vijf werken met een waarde van 93 miljoen euro te hebben weggegooid. De Franse rechter en de andere medeverdachten geloven deze verklaring echter niet. bron [artnet](#), [nu.nl](#) en [the guardian](#).

20 februari. Kunsthandelaar Eric Spoutz veroordeeld tot drie jaar gevangenis voor vervalsingen

De kunsthandelaar Eric Spoutz is veroordeeld tot een gevangenisstraf van drie jaar voor de verkoop van tientallen vervalste kunstwerken van onder andere De Kooning, Robert Indiana en Joan Mitchell. De zaak kwam aan het licht na onderzoek door de FBI. bron [justice.gov](#) en [artnet](#). [Zaak Spoutz, Southern District of New York, 16-028](#)

20 februari. Gestolen werk Guercino ter waarde van \$6 miljoen teruggevonden in Marokko

Het gestolen werk *Madonna with the Saints John the Evangelist and Gregory the Wonderworker* (1639) van Guercino, met een waarde van 6 miljoen dollar, is teruggevonden in Casablanca. Het werk behoort toe aan de Italiaanse kerk van San Vincenzo. bron [artnet](#)

23 januari. Groot illegaal Europees kunsthandelnetwerk opgedoekt

De Europese politie Europol heeft 3561 gestolen archeologische werken onderschept en 75 mensen gearresteerd met operatie Pandora. bron [artnet](#) en [Europol](#)

12 januari. Kunsthandelaar Guy Wildenstein vrijuit door 'ondeugdelijke' Franse belastingwetten

“Guy Wildenstein (70), een van de rijkste en bekendste kunsthandelaren ter wereld, heeft volgens een Franse rechtbank gepoogd miljoenen euro's voor de fiscus te verbergen. Toch ging hij donderdag vrijuit.” Aldus de Volkskrant.

8 december. Zwitsers publiceren Best Practices dossier over kunst-gerelateerde criminaliteit

Een groep kunsthandelaren, juristen en adviseurs heeft het zgn. Responsible Art Market Initiative opgericht. Doel is internationale zorgen over Geneefse vrijhavens te verminderen en het bewustzijn van illegale export van kunst en antiek te vergroten en te laten zien hoe dergelijke handel ook een rol speelt bij witwasactiviteiten en andere criminaliteit. bron artnet

4. Musea

6 februari. Ruzie rond museum Het Valkhof in Nijmegen geëscaleerd

Naar aanleiding van een conflict over het uitspreken van gebrek aan vertrouwen in de Raad van Toezicht van museum Het Valkhof door directeur Arend-Jan Weijsters schorstte de Raad Weijsters uit zijn functie. Jan van Laarhoven is vervolgens benoemd tot interim-directeur van het museum. Weijsters stapte naar de rechter om zijn schorsing aan te vechten. Het kort geding is intussen weer ingetrokken en wachten betrokkenen de uitkomsten van diverse onderzoeken af. Het voltallig personeel staat achter de geschorst directeur, waardoor een patstelling is ontstaan. bron de Volkskrant

19 januari. Gestolen Van Goghs terug naar Nederland

De twee gestolen schilderijen van Vincent van Gogh, *Zeegezicht bij Scheveningen* (1882) en *Het uitgaan van de Hervormde Kerk te Nuenen* (1884/85), komen terug naar Nederland. Dat is het gevolg van een uitspraak van de rechter in Italië om het beslag op de twee teruggevonden werken van Van Gogh op te heffen, meldt het Van Gogh Museum. Na 14 jaar zijn ze vanaf 21 maart weer in huis. bron Het Parool

Overigens heeft de Italiaanse politie bij de zoekactie nog 14 andere gestolen werken, waaronder een Dali, in appartementen aangetroffen. Betrokkenheid van de Italiaanse maffia wordt vermoed. bron artnet

5. Restitutie

9 februari. Restitutie Nazi-roofkunst aan de Max en Iris Stern Foundation

De FBI heeft het werk *Young Man As Bacchus* (1630) van Jan Franse Verzijl teruggeven aan de Max en Iris Stern Foundation. De verklaring van de FBI is hier terug te vinden. bron artnet

10 januari. Dr. Oetker staat roofkunst af aan oorspronkelijke eigenaars

Dr Oetker, de Duitse levensmiddelenreus geeft een schilderij *Kinderreidans* van Hans Thoma, dat ooit van de joodse kunstverzamelaar Hedwig Ullmann was, terug aan zijn erfgenamen. Het doek is door een onderzoekster geïdentificeerd als roofkunst.

Ook de erfgename van Goudstikker heeft van Dr. Oetker twee werken van de kunstenaar Anthony van Dyck teruggekregen, zo meldt de Volkskrant.

Dr Oetker verwacht binnenkort nog andere doeken terug te geven aan nabestaanden. bron nos.nl

6. Utingsvrijheid

13 februari. Rechter dwingt De Klosterkammer werk van Nazi-kunstenaar te vertonen

De Klosterkammer in Hannover, een regionaal publiek lichaam dat verantwoordelijk is voor voormalig kerk-bezit, wil in 2014 stoppen met het tentoonstellen van werk van Erich Hahn na drie rapporten over het Nazi-verleden van de kunstenaar. De familie verzet zich en wint op 3 januari bij het Bundesgerichtshof.

Klosterkammer had betoogd dat het ging om een soort trust-contract (Vertrag um eine treuhänderische Ueberlassung) dat vatbaar is voor opzegging. De familie zei daarentegen dat het ging om een schenking met voorwaarden (Schenkung unter Auflage) waarop de opzeggingsmogelijkheid bij lastgeving niet van toepassing is. bron [The Art Newspaper](http://www.ito.de/recht/nachrichten/04_januari_2017) [http://www.ito.de/recht/nachrichten/04 januari 2017](http://www.ito.de/recht/nachrichten/04_januari_2017).

26 januari. Christo zegt kunstproject Over the River af uit protest tegen president Trump

Na 20 jaar plannen en een investering van 15 miljoen dollar uit eigen zak, heeft kunstenaar Christo de stekker uit zijn kunstproject Over the River getrokken. Het project zou 14 dagen lang 67 km van de Arkansas-rivier in zilver'folie' bedekken. Na 20 jaar voorbereiden en vijf juridische zaken is Christo uitgestreden: Christo wenst het werk niet uit te voeren op grond die gedeeltelijk van de federale overheid is, nu deze overheid wordt geleid door president Trump. zie [The Art Newspaper](http://www.theartnewspaper.com)

13 januari. 'Opgeheven vinger-logo is beledigend en onzedig'

De Zweedse ondernemer Ivan Daza probeerde onlangs een opgeheven vinger-logo als merk te registreren. De inschrijving werd echter geweigerd omdat de middelvinger in strijd met de openbare orde en goede zeden zou zijn. Volgens Bas Kist is de kans groot dat het merk in de Benelux wel geaccepteerd zou zijn: "Het Beneluxbureau voor de Intellectuele Eigendom speelt niet graag voor zedenmeester. Het enige beeldmerk dat hier ooit werd geweigerd wegens strijd met de goede zeden is een logo van een kabouter die, met op zijn arm een swastika, de Hitler-groet brengt." bron [ie-forum](http://www.ieu-forum.nl) en NRC Handelsblad, 13 januari.

7. Overig nieuws

23 februari. 24 senatoren verzoeken President Trump behoud financiële steun NEA en NEH

Een groep van 24 senatoren van beide partijen heeft aan president Trump een brief geschreven, waarin zij het belang van het National Endowment of the Arts and Humanities benadrukken. De vrees leeft dat de federale subsidie voor deze instelling zal worden wegbezuinigd. De senatoren wijzen niet alleen op het educatieve en intellectuele belang van de kunsten, maar ook op het economische belang. bron [The Art Newspaper](http://www.theartnewspaper.com)

22 februari. Kunstenaarshonorarium richtlijn actief (sinds 01 jan.)

Er is een richtlijn ontwikkeld voor de honorering van kunstenaars in het geval van een tentoonstelling zonder verkoopdoel. De richtlijn wordt door een aantal presentatie-instellingen en musea onderschreven, maar door een aantal andere niet. Ook de Museumvereniging onderschrijft de richtlijn niet. Instellingen die de richtlijn wel hanteren, kunnen tot 2020 bij het Mondriaan Fonds een financiële bijdrage vragen. Hiervoor heeft minister Bussemaker 600.000 euro vrijgemaakt. bron [de Volkskrant](#)

16 februari. 200 kunstenaars ageren tegen rechts-populisme met radicale kunst

“Meer dan tweehonderd gerenommeerde kunstenaars, onder wie Anish Kapoor, hebben zich verenigd in Hands Off Our Revolution. Het collectief belooft met radicale kunst te reageren op rechts-populisme.” Aldus [de Volkskrant](#)

7 februari. Open Access van 375.000 afbeeldingen door The Metropolitan Museum of Art

Het New Yorkse [Metropolitan Museum of Art](#) zet afbeeldingen van al haar bezit, voor zover dit tot het publieke domein behoort, online. Zij volgt daarmee het beleid van een aantal andere musea, waaronder het Rijksmuseum. bron [artnet](#)

25 januari. Cast Sky de Musical wint hoger beroep tegen producent

De cast van de musical Sky mocht niet zomaar worden ontslagen op basis van een zgn. projectclausule, nadat de musical wegens tegenvallende bezoekersaantallen door de producent voortijdig werd gestopt. Nadat de rechter in eerste instantie de producent in het gelijk stelde, wonnen de acteurs bij Hof Amsterdam. bron [Het Parool](#), [Uitspraak ECLI:NL:GHAMS:2017:163](#)

20 januari. Isis vernietigt tetrapylon monument in Palmyra

Wederom is door IS een monument in Palmyra verwoest. Dit maal het tetrapylon. Zie [the guardian](#) voor een helder overzicht van de verwoestingen.

6 januari. Moszkowicz verliest zaak tegen VPRO-serie

In het Hoger beroep tegen het vonnis van de voorzieningenrechter van 6 januari 2017 ([IEPT20170106](#)), waarin werd geoordeeld dat de serie “De Maatschap” geen inbreuk maakt op het boek “De Straatvechter, mijn verhaal”, wordt het vonnis bekrachtigd. Objectieve feiten kunnen niet gemonopoliseerd worden. Inspiratie door het boek kan ook niet als inbreuk worden beschouwd, de contexten zijn te verschillend. [Uitspraak Gerechtshof Amsterdam 24 januari 2017](#)

20 december. Aansprakelijkheid en verzekering bij bruikleen van kunst

Dit artikel gaat in op de aansprakelijkheidsrisico's bij bruikleen van kunst en de wijze waarop met die risico's in de praktijk wordt omgegaan, in het bijzonder door het afsluiten van een 'spijker tot spijker' verzekering. Ook wordt aandacht besteed aan de bijzondere positie van de rijkscollectie. bron [advocaatverzekeringsrecht.com](#)

1 december 2016. Sotheby's koopt bedrijf gespecialiseerd in onderzoek naar valse kunst

Sotheby's heeft het bedrijf [Orion Analytical](#) gekocht: een bedrijf gespecialiseerd in gedegen onderzoek naar de echtheid van kunst. bron [Sotheby's](#)

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u lid bent van de VKCR. Mocht u deze nieuwsbrief niet op prijs stellen dan kunt u zich afmelden voor toekomstige nieuwsbrieven via [deze link](#), of door een email te sturen naar nieuws.vkcr@gmail.com.